

134/2502 / 18.10.15
NR. REF. M. 138.

APROBAT

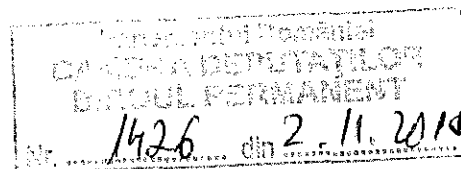
In sedinta Biroului permanent al
Camerei Deputatilor

din data de 2.11.2015

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

Nr. 1426

INFOMARE

**Privind participarea la reuniunea președinților Comisiilor parlamentare
pentru probleme sociale din Statele Membre UE
(Luxemburg, 19 octombrie 2015)**

La 19 octombrie 2015, la Luxemburg, s-au desfășurat lucrările reuniunii președinților Comisiilor parlamentare pentru probleme sociale din Statele Membre UE, organizată în cadrul dimensiunii parlamentare a Președinției Luxemburgheze a Consiliului Uniunii Europene, la care am participat în calitate de președinte al Comisiei pentru muncă și protecție socială a Camerei Deputaților.

Reuniunea de la Luxembourg a fost organizată în sesiuni plenare și ateliere de lucru și a avut în dezbatere teme precum: *Către dimensiunea socială Triplul A: dimensiunea socială integrată în toate politicile Uniunii Europene*; aspecte privind *Valorile sociale comune; resocializarea Semestrului European*.

În cadrul acestui eveniment au avut loc alocuțiuni și intervenții ale înalților oficiali precum: președintele Camerei Deputaților, domnul Mars Di Bartolomeo din Marele Ducat al Luxemburgului, președintele Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale din Parlamentul European, domnul Thomas Händel, Comisarul european pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale, abilitățile și mobilitatea forței de muncă și membră a Comisiei Europene, doamna Marianne Thyssen, președintele Comisiei pentru muncă, ocuparea forței de muncă și securitate socială al Parlamentului din Luxemburg, domnul Gerges Engel, Ministrul muncii, ocupării forței de muncă, solidarității și economiei sociale al Marelui Ducat al Luxemburgului, domnul Nicolas Schmit, Ministrul securității sociale, domnul Romain Schneider, etc.

Prima parte a reuniunii a fost dedicată integrării dimensiunii sociale în toate politicile UE și a consolidării acesteia în cadrul Semestrului European. De asemenea, în cea de-a doua parte a reuniunii a avut loc un schimb de opinii pe tema valorilor comune europene.

Aprofundarea dimensiunii sociale europene reprezintă una din prioritățile PREȘ LU, care susține, în mod special ideea de „triplu A social”, lansată de președintele Comisiei Europene, Jean Claude Juncker.

Ministrul luxemburghez al muncii și ocupării forței de muncă, Nicolas Schmit, împreună cu ministrul însărcinat cu portofoliul privind securitatea socială, Romain Schneider, au participat la prima masă rotundă.

În introducere, președintele Comisiei pentru afaceri sociale a Camerei Deputaților, George Engel, a abordat "reticența" statelor în promovarea "Europei sociale", fapt care ar alimenta temerile acelor care se îndoiesc din ce în ce mai mult de fundamentul proiectului european.

La rândul său, președintele Camerei Deputaților, Mars Di Bartolomeo, consideră esențială readucerea dimensiunii sociale în centrul proiectului european. Această dimensiune „a fost prea des neglijată, sau chiar stigmatizată, ca având efecte negative asupra echilibrelor bugetare”. În opinia sa, problemele sociale majore cu care se confruntă Europa necesită o reorientare a proiectului european în privința dimensiunii sociale, deoarece există riscul unei fracturi sociale, unei dezangajări sau opoziții în rândul populației legat de proiectul european.

Mai mult, Mars Di Bartolomeo a observat că, atât dezechilibrele economice, cât și cele sociale au constituit o amenințare pentru coeziunea UE, fiind, astfel, necesară reechilibrarea celor două dimensiuni. «În timp ce regulile noastre financiare sunt foarte stricte, „Europa socială” nu trebuie să se limiteze la delimitarea unor obiective vagi (...), avem nevoie de instrumente și obiective comune.» Prin urmare, se pune problema evaluării tuturor politicilor, inclusiv a așa-numitelor programe de ajustare structurală, în privința impactului social, iar conferința organizată la Luxemburg reprezintă o oportunitate pentru crearea unor pași în această direcție.

O evoluție pozitivă la șapte ani de la profunda criză economică

Comisarul european pentru ocupare, afaceri sociale, competențe și mobilitate, Marianne Thyssen, a vorbit despre evoluția pozitivă, la șapte ani de la debutul crizei economice. Într-adevăr, 23 din cele 28 de state membre au reușit să reducă rata șomajului, iar numărul persoanelor supuse riscului sărăciei și excluderii sociale a scăzut. În opinia sa, reformele naționale puse în aplicare, combinate cu factorii externi favorabili, încep să dea roade.

„COM va continua să acționeze pentru a realiza triplul A social în Europa”, a asigurat comisarul Thyssen, dorind „o creștere care să permită crearea de locuri de muncă decente, apte să furnizeze tuturor din UE o protecție adecvată”.

De asemenea, comisarul Thyssen a prezentat o serie de măsuri concrete puse în aplicare de COM privind ajungerea „la triplul A social”: planul de investiții Juncker, care ar trebui să conducă la crearea a 1,3 milioane de locuri de muncă; proiectul „Garanția pentru tineret”, care a permis unui număr de 500.000 de tineri să găsească un loc de muncă, în decursul anului 2014; recomandările făcute de COM statelor membre, în septembrie 2015, pentru a face față șomajului pe termen lung.

COM se află în curs de revizuire a legislației în domeniul sănătății și a protecției muncii. Va fi abordat, în principal, subiectul participării reduse a femeilor pe piața forței de muncă. În plus, COM va prezenta agenda sa privind competențele în 2016. În cele din urmă, COM se va axa pe promovarea mobilității lucrătorilor, care reprezintă un drept fundamental și se angajează să revizuiască directiva privind detașarea lucrătorilor.

În concluzie, Marianne Thyssen a reamintit că, în cazul în care COM va avea dreptul de inițiativă, nimic nu se va decide fără o cooperare strânsă cu statele membre, PE, parlamentele naționale și partenerii sociali.

Regăsirea convergenței externe și interne între statele membre

În intervenția sa, fostul ministru belgian al afacerilor sociale și actualmente profesor la Universitatea din Leuven, Frank Vandenbroucke, a readus în discuție chestiunea creșterii inegalităților în UE, arătând că este necesară reluarea obiectivului inițial al fondatorilor: aceștia considerau că, pe de o parte, proiectul european ar încuraja convergența între statele membre, permițând economiilor aflate în urmă să ajungă la nivelul celorlalte, iar pe de altă parte, dezvoltarea bunăstării ar permite redistribuirea roadelor acestei convergențe.

Frank Vandenbroucke a estimat că UE va merita un "triplu A social", în cazul în care va promova activ convergența către cele mai înalte niveluri ale bunăstării, atât între statele membre cât și în interiorul acestora.

În opinia sa, realitatea curentă este diferită, dată fiind adâncirea divergențelor între statele membre UE, în special în zona euro, precum și creșterea inegalităților la nivel național în numeroase cazuri. Există, astfel, un risc concret de a intra într-un cerc vicios în privința formării capitalului uman în cadrul societăților europene, fiind necesare politici care să favorizeze convergența internă și externă între țările UE.

Regândirea întregii guvernante a UE, în special a celei din zona euro

Ministrul luxemburghez al muncii, a abordat posibilitatea separării chestiunilor sociale de dimensiunea economică, estimând ca necesară regândirea întregii guvernante a UE, în special a celei din zona euro, unde, în realitate există două sectoare separate: sectorul economic, având constrângeri, discipline și obiective fără prea mare legătură cu sfera socială. Chiar dacă în teorie aceste domenii sunt interconectate, realitatea a arătat contrariul, a susținut ministrul Schmit, făcând apel la necesitatea reechilibrării politicilor macro-economice și bugetare.

În acest sens, a făcut trei propuneri privind reluarea creșterii în Europa: în primul rând, relansarea dialogului social, care înregistrează o evoluție pozitivă la nivel național și european; o mai bună echilibrare a mobilităților și a standardelor sociale, pentru a garanta credibilitatea UE și pentru a avea o dezbatere în privința reformelor structurale (termen cu conotații negative, în opinia sa); în cele din urmă, digitalizarea economiei, ce constituie o provocare majoră.

În concluzie, ministrul a indicat că, deși politica socială privește toate țările UE, constrângerile cu care se confruntă statele din zona euro sunt diferite și, prin urmare, UEM are nevoie de un supliment de guvernanta socială, alături de guvernanta economică și fiscală.

Guvernanta socială - un element necesar Semestrului European

Ministrul luxemburghez al securității sociale a opinat că guvernanta socială ar trebui să devină o componentă a Semestrului European. În același timp, a ținut să sublinieze că nu se pune problema atingerii suveranității statelor membre în această chestiune, ci definirea de comun acord a unor standarde sociale comune.

De asemenea, Bart Vanhercke, analist politic din cadrul "Observatorului Social European", împreună cu Jonathan Zeilin, profesor de politici publice și guvernanta în cadrul Universității din Amsterdam, au prezentat raportul intitulat „Un plus de social în cadrul Semestrului european: către Triplul A social”, elaborat pentru PRES LU. Raportul face o trecere în revistă a evoluțiilor din cadrul Semestrului European, pentru 2015 și propune cinci recomandări inițiale privind reconsolidarea dimensiunii sociale. Totodată, atrage atenția asupra evitării unor recomandări specifice de țară „prea normative”, acestea trebuind să se axeze mai mult asupra provocărilor și a rezultatelor reformelor. Mai mult, pentru ca recomandările să fie

aplicate într-un mod eficient, statele membre trebuie să aibă suficient spațiu de manevră.

Criteriile de includere a recomandărilor de politică socială și ocuparea forței de muncă, în procedurile privind dezechilibrele macroeconomice și în Pactul de stabilitate și de creștere ar trebui "clarificate" și făcute "mai transparente". De asemenea, recomandările specifice de țară privind aceste aspecte ar trebui să țină seama pe deplin de obiectivele și valorile sociale ale UE.

Președintele Mars di Bartolomeo, salutând raportul, a evidențiat importanța evitării unor măsuri nediferențiate (de tipul „one-fits-all”), aceeași soluție neputând exista pentru toate statele membre. În același timp, a criticat întârzierea cu care au fost consultate parlamentele naționale - "la un stadiu foarte avansat al procedurii de semestru european" - reducându-le, astfel, influența. A subliniat, în context, importanța acordării unei perioade de timp mai mari dezbaterilor în cadrul parlamentelor naționale.

Valorile sociale comune

În cursul celui de-al doilea panel de experți, a fost readus în discuție raportul prezentat în cadrul Reuniunii EPSCO din 16 iulie 2015, intitulat „Valori sociale comune în UE: bilanț, cu accent asupra incluziunii și protecției sociale”.

În contextul provocărilor economice din ultimii ani, disparitățile sociale din Europa au crescut semnificativ, atât în interiorul statelor membre, cât și în afara frontierelor europene. Totodată, impactul crizei economice a afectat în mod deosebit anumite grupuri de populație. Eforturile de a aduce împreună obiectivele economice și sociale în vremuri de criză, precum și îmbunătățirea situației sociale reprezintă o prioritate larg răspândită pentru Uniunea Europeană. În acest sens, a fost înregistrată o îmbunătățire a condițiilor de trai pentru pensionarii din cadrul statelor membre, în timp ce alte categorii de persoane au fost afectate de o distribuție inegală a veniturilor.

În ceea ce privește politica socială europeană, statele membre joacă un rol principal în abordarea problemelor, în conformitate cu principiul subsidiarității. Cu toate acestea, instituțiile UE, de asemenea, joacă un rol vital în coordonarea, monitorizarea și sprijinirea dezvoltării politicilor la nivel național. În vederea consolidării acestui proces, Consiliul Uniunii Europene a afirmat în cadrul unui raport privind investițiile sociale că *instrumentele de politică socială ar trebui să fie receptive la nevoile societății și ale cetățenilor săi, adecvate pentru a răspunde la crize, și să stimuleze participarea activă pe piața muncii și în societate.*

În acest context, Uniunea Europeană a identificat domeniile-cheie de acțiune privind valorile sociale comune și a stabilit un set de recomandări în vederea îndeplinirii obiectivelor sociale menționate în cadrul *Metodei Deschise de Coordonare Socială* și preluate ulterior, în orientările principale ale *Strategiei Europa 2020*. În special, se concentrează pe **incluziunea socială** (eradicarea sărăciei și a excluziunii sociale, sărăcia în rândul copiilor și combaterea excluziunii persoanelor fără adăpost) și **protecție socială** (pensii, sănătate și îngrijire pe termen lung.

Valori sociale comune și recomandări

Incluziunea socială activă cuprinde trei piloni importanți: **sprijin adecvat pentru venit, piețe ale muncii incluzive și accesul la servicii de calitate**. Eficiența politicilor de incluziune activă poate fi asigurată printr-un cadru larg de politici implementate într-un mod integrat și coordonate pe mai multe niveluri. De asemenea, actorii implicați în cadrul acestui proces trebuie să asigure respectarea drepturilor fundamentale, promovarea egalității de șanse și de gen și să sprijine grupurile vulnerabile din societate.

Acestea și alte principii comune au fost stabilite de către Consiliu în concluziile *Strategiei privind incluziunea activă*, adoptată în data de 17 decembrie 2008.

- **Sprijin adecvat pentru venit.** Este necesar ca politicile sociale din statele membre să fie elaborate în baza dreptului fundamental al persoanei la asistență socială și resurse suficiente pentru a duce un nivel de trai decent. Incluziunea activă se referă nu numai la participarea pe piața muncii, dar și la măsurile de integrare economică și socială sprijinite de schemele de garantare a venitului minim.
- **Piețe ale muncii incluzive.** Corelarea politicilor de ocupare cu măsurile pentru îmbunătățirea asistenței sociale și a serviciilor sociale facilitează participarea pe piața muncii a grupurilor vulnerabile, în special tinerii, imigranții și persoanele în vârstă. Măsurile luate de autoritățile naționale pentru promovarea incluziunii pe piața muncii a persoanelor cu nevoi specifice sunt deosebit de importante. Contribuția angajatorilor este, de asemenea, importantă și poate fi stimulată prin subvenții sau granturi.
- **Accesul la servicii de calitate.** Principiile care stau la baza unui pachet larg de servicii sociale sunt: accesibilitatea; solidaritatea; egalitatea de șanse; investiții în capitalul uman; condițiile de lucru și infrastructura fizică; servicii complete și distribuite într-un mod integrat; monitorizarea și evaluarea rezultatelor și diseminarea celor mai bune practici. Asigurarea unui pachet larg de servicii sociale contribuie la reducerea discrepanțelor economice și la îmbunătățirea condițiilor de trai pentru cetățenii europeni. În acest sens, statele membre trebuie să depună eforturi pentru a crea un sistem integrat de servicii sociale în vederea reducerii costurilor de întreținere și a eficientizării procesului administrativ.
- **Eradicarea sărăciei în rândul copiilor.** Demersurile inițiate de Uniunea Europeană în vederea creșterii gradului de bunăstare în rândul copiilor supuși riscului de sărăcie și a excluziunii sociale au fost cuprinse în *Pachetul de Investiții Sociale*. Ca parte a acestuia, Comisia a propus o recomandare axată pe trei piloni de acțiune:
 1. Participarea părinților pe piața muncii în scopul furnizării unui sprijin financiar adecvat pentru întreținerea gospodăriilor și facilitarea accesului la resurse.
 2. Accesul la servicii de calitate prin investiții în vederea reducerii inegalităților sociale și economice între copii.
 3. Sprijinirea participării tuturor copiilor în cadrul activităților sociale, culturale, sportive, de agrement și implementarea unor mecanisme care să asigure implicarea copiilor la luarea deciziilor care le afectează viața.
- **Combaterea excluziunii sociale a persoanelor fără adăpost.** Responsabilitatea principală pentru combaterea excluziunii sociale a persoanelor fără adăpost le revine statelor membre și autorităților regionale sau locale. Combaterea acestui fenomen a progresat de la o chestiune marginală pe ordinea de zi a incluziunii sociale la un domeniu-cheie al politicii sociale europene.

În cadrul evaluărilor *inter pares*, statele membre au trasat două linii directoare în vederea prevenirii și combaterii excluziunii sociale a persoanelor fără adăpost:

1. Construirea unei strategii de lucru, axată pe obiective specifice, măsurabile și realiste, care pot fi monitorizate împreună cu un plan de implementare. În cadrul acestui proces vor fi implicați toți actorii interesați, în mod special administrația centrală și locală și organizațiile neguvernamentale.
2. Măsurile de prevenție ale acestui fenomen pot fi structurate în trei etape, și anume:
 - Prevenția primară - cum ar fi măsurile de sprijin care reduc riscurile persoanelor fără adăpost, în special acordarea alocăției pentru locuință;
 - Prevenția secundară - direcționarea de sprijin către grupurile care se confruntă cu riscuri specifice;
 - Prevenirea terțiară - luarea unor măsuri care asigură în mod rapid mutarea persoanelor fără adăpost în alte locuințe pentru a preveni reapariția acestui fenomen.

Protecția socială

Sistemele de protecție socială, care asigură îngrijirea pe termen lung și acordarea de pensii adecvate joacă un rol-cheie la prelungirea vieții profesionale a persoanelor în vârstă, precum și la asigurarea unui nivel de trai independent. Funcționarea eficientă a mecanismelor de protecție socială, contribuie, de asemenea, la creșterea calității vieții și la combaterea sărăciei în rândul persoanelor în vârstă.

- **Sistemul de pensii.** Cu toate că statele membre își asumă în mod integral responsabilitatea de a asigura funcționarea sistemelor de pensii, politica socială a Uniunii Europene afectează în mod direct evoluția acestora.

În contextul *Strategiei Europa 2020*, Comisia monitorizează sistemele de pensii și oferă recomandări privind reformele acestora. Sub acest aspect, obiectivele pentru pensii, prevăzute în cadrul *Metodei Deschise de Coordonare Socială* trebuie să asigure:

- Venituri din pensii adecvate și accesul la pensii care va permite persoanelor în vârstă să mențină un nivel de trai decent după pensionare;
 - Viabilitatea financiară a sistemelor de pensii publice și private, având în vedere presiunile asupra finanțelor publice și procesul de îmbătrânire a populațiilor, întrucât sustenabilitatea financiară trebuie să sprijine prelungirea vieții profesionale și îmbătrânirea activă;
 - Echilibrarea contribuțiilor și a prestațiilor în mod corespunzător și echitabil social;
 - Transparentizarea și adaptarea sistemelor de pensii la nevoile și aspirațiile persoanelor în vârstă, precum și la cerințele societăților moderne.
- **Asistență medicală și îngrijire pe termen lung.** Statele membre sunt încurajate să adopte o abordare care mută accentul către măsurile preventive în cadrul furnizării de servicii de sănătate și îngrijire medicală pentru a reduce povara economică asupra sistemelor naționale de sănătate. În vederea punerii în aplicare a acestor măsuri, statele membre trebuie să respecte un set de principii de funcționare. Acestea includ:
 - Îngrijire de bună calitate: în special prin formarea continuă a personalului de asistență medicală pe baza standardelor naționale clar definite, stimularea inovării și răspândirea bunelor practici;
 - Siguranța pacienților: o abordare sistematică pentru a garanta siguranța pacienților, inclusiv monitorizarea factorilor de risc, formarea

- cadrelor medicale, și protecția împotriva publicității înșelătoare în domeniul medicamentelor;
- Îngrijire medicală adecvată: asigurarea că sistemele medicale sunt bazate pe dovezi, atât pentru furnizarea de tratament de înaltă calitate, cât și pentru durabilitatea acestuia;
 - Implicarea pacientului: sistemele de sănătate din UE trebuie să asigure implicarea pacienților la tratament;
 - Căi de atac: Accesul la o procedură transparentă și corectă privind reclamațiile asupra sistemului medical în cauză.

Concluzii

În sensul celor prezentate mai sus, promovarea obiectivelor sub aspectul valorilor sociale comune, în special în domeniile specifice de incluziune și protecție socială, contribuie la consolidarea politicilor relevante cu impact social la nivel național și european. Orientările principale exprimate în cadrul *Strategiei Europa 2020* și în evaluările *Semestrului European* au urmărit înglobarea obiectivelor sociale ale UE în cadrul obiectivelor economice și de ocupare a forței de muncă. Din anul 2011, Uniunea Europeană s-a axat tot mai mult pe monitorizarea socială, sprijinirea capacității statistice și analitice în acest domeniu și efectuarea evaluărilor *inter pares*.

Cele mai importante realizări obținute până în prezent sub umbrela obiectivelor sociale comune, cuprind:

- Angajamentul politic consolidat de către instituțiile UE și statele membre pentru a eficientiza instrumentele de politică socială;
- Un acord politic la nivelul UE cu privire la un cadru cuprinzător de politici și priorități sociale;
- Implementarea unor reforme sociale cu impact pozitiv în mai multe state membre;
- Dezvoltarea datelor statistice și îmbunătățirea indicatorilor pentru monitorizare în statele membre;
- Dezvoltarea unui cadru mai eficient pentru învățarea reciprocă și supravegherea metodelor de lucru în vederea implementării setului de recomandări elaborat de Comisie;
- Oportunități de explorare în profunzime a problemelor specifice de politică socială la nivel național.

În ciuda progreselor înregistrate în sectorul social, rămân provocări semnificative în realizarea obiectivelor sociale comune la toate nivelurile. De asemenea, este esențial să se mențină capacitatea de rezistență a sistemelor de protecție socială, deoarece acestea oferă protecție și servicii nu numai grupurilor vulnerabile, dar și pentru întreaga populație. Pentru a realiza acest lucru, este necesar un angajament reînnoit pentru mecanismele de guvernare consolidate, integrarea obiectivelor sociale și evaluări sistematice ale tuturor politicilor cu impact social, atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre.

Deputat Adrian Solomon

Președintele Comisiei pentru muncă și protecție socială a
Camerei Deputaților

